

Ètica dels Reptes Contemporanis

Codi: 106234
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504235 Ciència, Tecnologia i Humanitats	OB	2	2

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Roque Rodriguez
Correu electrònic: xavier.roque@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: No
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent extern a la UAB

Carmen Madorrán Ayerra
José María Carrascosa Baena

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

En finalitzar el curs els estudiants han de ser capaços de:

- Identificar, analitzar i avaluar críticament problemes inherents a l'activitat científico-tecnològica i els reptes morals, ecològics i socials rellevants que se'n deriven.
- Comunicar de manera efectiva, escrita i oral, el resultat de l'anàlisi de les dimensions ecològiques, ètiques i socials de la ciència i la tecnologia (tant de la seva recerca i desenvolupament com de les seves aplicacions).
- Conèixer els principals reptes morals associats a la recerca, ús i conseqüències de la ciència i la tecnologia en les societats contemporànies.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Aplicar els coneixements de l'ètica a la ciència en societat i determinar l'impacte que deuen tenir en els canvis tecnològics que afecten les persones i la condició humana.
- Elaborar i avaluar projectes interdisciplinaris que integrin el coneixement científic, tecnològic i humanístic i fomentin la participació ciutadana en qüestions relacionades amb la ciència i la tecnologia en societat.
- Explicar els conceptes fonamentals relacionats amb la vida, el seu origen i la seva evolució, i en especial els que fan referència als conceptes de salut i malaltia al llarg de la història.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.

- Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en un àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Treballar en equip de manera col·laborativa.
- Utilitzar de manera crítica les eines digitals i interpretar fonts documentals específiques.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament notícies científiques aparegudes recent-me-nt en els mitjans de comunicació.
2. Conèixer el concepte de transhumanisme.
3. Conèixer els límits biofísics del planeta Terra.
4. Conèixer els principis bàsics de la gestió de riscos.
5. Conèixer els principis de l'ètica mediambiental (principi de precaució, etc.).
6. Conèixer les directives sobre protecció de dades de caràcter personal.
7. Desenvolupar projectes sobre l'ètica de la ciència i la tecnologia contemporànies.
8. Fer treballs de caràcter grupal.
9. Identificar les funcions dels comitès d'ètica de la recerca.
10. Intervenir en debats sobre dilemes ètics associats a desenvolupaments científics.
11. Presentar informes sobre dilemes ètics associats a desenvolupaments científics concrets.
12. Valorar críticament diferents reptes ètics en el món actual.
13. Valorar possibles alternatives a l'experimentació animal.

Continguts

1. Nocions comunes: ètica ecològica i Tercera Cultura
2. Qüestions de bioètica
3. Necessitats, capacitats i béns bàsics (en un món finit)
4. Desafiaments ètico-polítics del transhumanisme tecnocientífic
5. Reptes morals de la recerca científico-tecnològica (robòtica i IA)
6. Reptes morals de la recerca biomèdica (edició genòmica, transhumanisme)

Metodologia

Classes teòriques.
Seminaris de discussió de textos.
Treball en grup i exposicions orals.
Assaig escrit individual.
Examen.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Classes teòriques	33	1,32	2, 3, 4, 5, 6, 9, 12, 13
Exercicis pautats d'aprenentatge	16	0,64	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Tutories i supervisió de treballs	4,25	0,17	1, 2, 3, 5, 11, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	33	1,32	1, 2, 3, 5
Preparació presentació	6,25	0,25	1, 7, 8, 10, 11
Recerca bibliogràfica	20	0,8	1, 2, 3, 5, 7, 13
Redacció de l'assaig	35	1,4	1, 2, 3, 11, 12

Avaluació

Exposició oral del treball realitzat en grup i ppt evaluable.

Assaig escrit individual sobre un dels temes proposats.

Examen.

Participació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assaig	30%	0	0	1, 2, 3, 11, 12
Examen	30%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13
Participació	10%	0	0	8
Presentació	30%	0,5	0,02	1, 7, 8, 10, 11

Bibliografia

Diamond, J. Crisis. *Como reaccionan los países en los momentos decisivos*. Barcelona: Debate, 2019.

Harari, Y. N. *21 lecciones para el siglo XXI*. Barcelona: Debate, 2018.

Martínez Alier, J. 2004. *El ecologismo de los pobres. Conflictos ambientales y lenguajes de valoración*. Barcelona: Icaria, 2004.

Martínez Alier, J.; Wagensberg, J. *Solo tenemos un planeta. Sobre la armonía de los humanos con la naturaleza*. Barcelona: Icaria, 2017.

Molles, M. 2006. *Ecología. Conceptos y aplicaciones*. Nueva York: McGraw-Hill-Interamericana, 2006.

Anders, Günther; Eichmann, Klaus. *Nosotros, los hijos de Eichmann: carta abierta a Klaus Eichmann*. Barcelona: Paidós, 2001.

Baggini, Julian. *Breve historia de la verdad*. Barcelona: Ático de los Libros, 2018.

Fernández Buey, Francisco. *Para la Tercera Cultura*. Barcelona: El Viejo Topo, 2012.

Garcés, Marina. *Nueva Ilustración radical*. Barcelona: Anagrama, 2017. Versió en català: Nova Il·lustració

radical, Barcelona: Anagrama, 2017

Winner, Langdon. *La ballena y el reactor: una búsqueda de los límites en la era de la alta tecnología*.

Barcelona: Gedisa, 1987.

Jasanoff, Sheila. *The Ethics of Invention*. New York: Norton & Co, 2016.

Parens Erik; Johnston, Josephine, eds. *Human flourishing in the age of gene editing*. New York: Oxford University Press, 2019.

Hockfield, Susan. *The Age of Living Machine*. London: Norton & Co, 2019.

National Commission for the Protection of Human Subjects of Biomedical and Behavioral Research U.S.A. *El Informe Belmont*.

<https://www.bioeticaweb.com/el-informe-belmont-principios-y-guías-éticas-para-la-protección-de-los-sujetos->

Textos complementaris

Blackburn, Simon. *La verdad-guía de perplejos*. Barcelona: Crítica, 2005.

Castoriadis, Cornelius. *Sujeto y verdad en el mundo histórico-social. Seminarios 1986-1987. La creación humana, I*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica de Argentina, 2004.

Castoriadis, Cornelius; Cohn-Bendit, Daniel. *De la ecología a la autonomía*. Barcelona: Mascarón, 1982.

Castro, Carlos de. *Reencontrando a Gaia*. Málaga: Eds. del Genal, 2019.

Illich, Ivan. *La convivencialidad*. Barcelona: Virus, 2012.

Mumford, Lewis. *El pentágono del poder. El mito de la máquina (vol. 2)*. Logroño: Pepitas de Calabaza, 2011.

Naredo, José Manuel. *Raíces económicas del deterioro ecológico y social*. Madrid: Siglo XXI, 2006.

Riechmann, Jorge. *Ética extramuros*. Madrid: Ediciones UAM, 2016.

Riechmann, Jorge; Tickner, Joel y otros. *El principio de precaución*. Barcelona: Icaria, 2002.

Welsch, Wolfgang. *Hombre y mundo. Filosofía en perspectiva evolucionista*. Valencia: Pre-Textos, 2014.

Programari

No escau.